

LO MESTRE TITATAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA
DONARÀ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobarà en tots los kioscos y demás llochs de venta de periòdichs

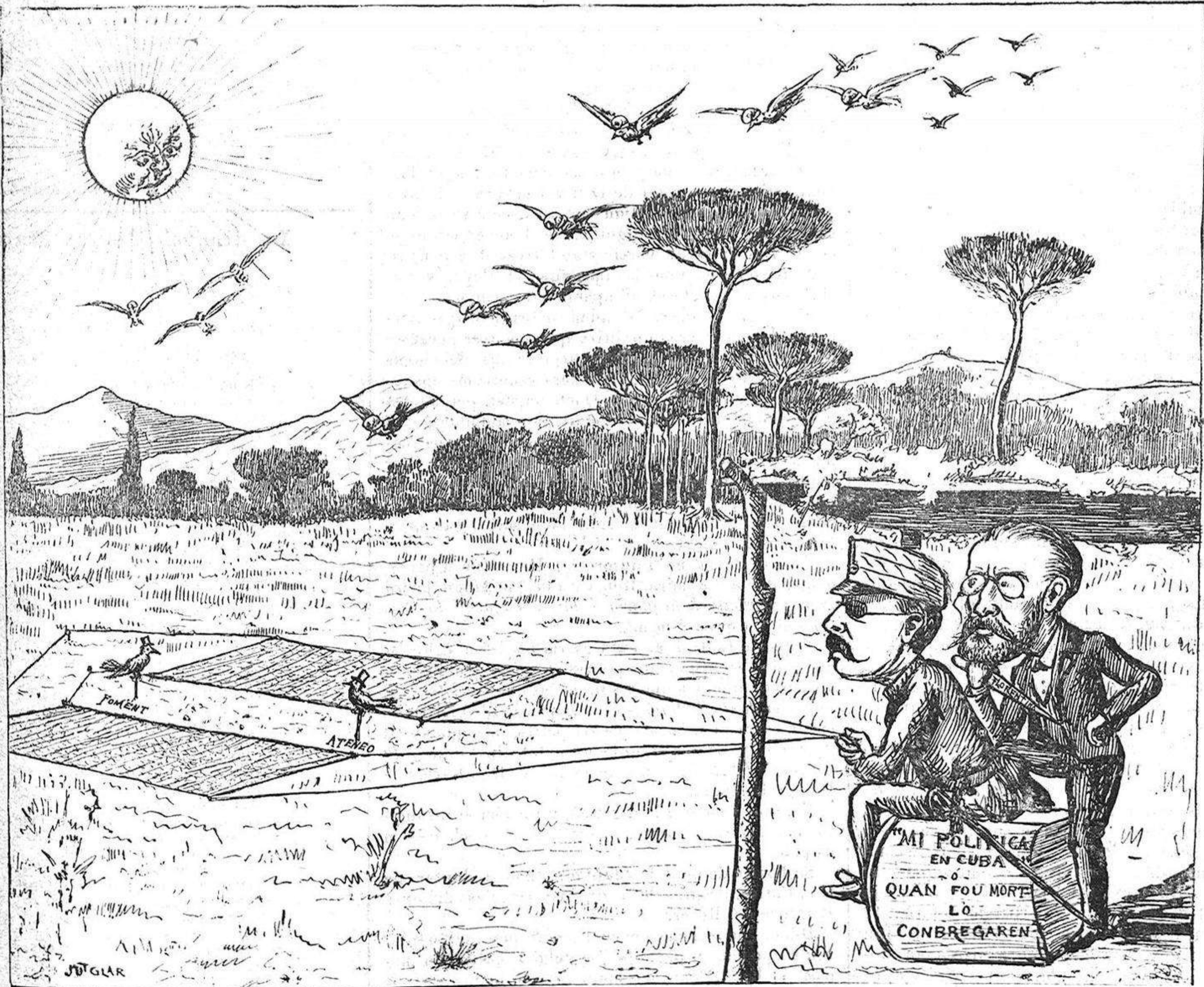
Número solt: 5 cèntims; número atrassat: 10 cèntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas	En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 3 »	» » un any, 4'00 »
Extranger: semestre, 3 pesetas	

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador

LA CASSA DELS "PATUMS"

—¿Que 't sembla si farém fira ab aquestos dos reclams?

—¡Vaya si s' hi deixan caure! No veus que son tan..... babaus?

¿Cada poble ¿té'l govern que's mereix?

VI

L' altre dia m'ho deya un doctor en medicina: lo poble es responsable si té govern dolent; primerament, perque s' ha deixat posar las calsas; y segonament, perque ho soporta; luego 'l MESTRE TITAS no té rahó.

Vull prescindir per un moment de l' aspecte més trascendental que presenta la materia, aixó es, de l' aspecte que naix de la relació necessària entre 'l Criador y las criaturas. Los sabis polítichs fan impossibles per esborrar aqueixa relació, mes per tot arreu apareix l' àngel del Paradís, qui ab sa flamejanta espasa escriu imperatorbale: *quis ut Deus?* Los sabis polítichs imaginan fer *da se*, com dihuen los italians, mes la necessitat sempre imposa l' intervenció divina en las cosas humanas, y l' historia relata en sas planas que Deu es lo director del Univers y que Ell es qui coneix los camins que conduheixen á l' ordre universal y á l' efectivitat de sa voluntat soberana. Desde 'l cástich imposit a Cain per son delict, fins á las calamitats ab que fou probada la paciència de Job, hi ha una cadena tan misteriosa com l' escala de Jacob, y en la darrera de sas anellas s' hi llegeix clarament que per Deu reynan los reys; que per Deu donan lleys los legisladors; que per Deu crema aquesta guspira que s' en diu rahó humana; y que per Deu es y será la vida y la conservació dels pobles.

Deixeu que 'n Castelar prediqui sobre de las rasses y de las mil y una tonterias que se li occurren; com deixavam que 'n Cánovas s' apretés 'l cervell inventant sas teorías; aquell vindria altra volta ab la quinta dels coixos y mancos, y aquest acceptaria de nou tota la monserga dels principis revolucionaris y fins faria bona companyia ab la boleta de vidre de 'n Romero.

Quan Deu ho vol, no hi há vent que no porti pluja; al contrari ni 'l llevant més mullat logra que 'l frare del higrómetro 's posi la caputxa.

Donchs fem punt aquí y aném al cas del doctor en Medicina: no 'ns apartém del concepte purament humá racionalista.

Are 'ns vé á la memoria 'l recort de cert doctor en Dret, qui, si bé era deixeble de la famosa escola de Cervera, parlava enrevessadament en castellá. Deya lo bon home referintse al procediment en materia criminal: «si ocorre un homicidio lo primero que hay que ver es si el cadáver está difunto.» Balmes, en altre ordre d' ideas, assegurava que la definició de las paraulas evitaria gran nombre de las discussions que separan als homes.

Are bé; ¿qué son, senyor doctor, aqueixas calsas y á qui pertanyen en la governació dels pobles? M' apar que no son pas los drets de l' home que proclamá la revolució francesa, perque la guillotina ho demostrá y ho assegura lo nostre Sagasta; no ho es tampoch lo dret del sufragi universal, universalisat ó ab grans limitacions, perque d' aixó n' están segurs los rellotjes avansats ó retardats, las actas en blanch, las tupidadas y demás miracles; no ho es la soberania individual ni colectiva, perque la primera no té calsas, sino *sans culots*; y la segona porta de dret á las majorias y minorias que es lo mateix que no anar en lloch, per alló dels masculins, femenins y neutres. Demanar que tots sían mascles es contrari á la naturalesa; los reconstituyents que coneix la Medicina; las combinacions de la Química; los descobriments de l' Electricitat no mudan los sexes, aixó está reservat, segons la tradició, al cavall Bernat, que fá homes de las donas que hi puján.

¡Home de Deu! exclamava 'l doctor; si ab lo sufragi universal cada ciudadá fes ús del seu dret, aixó s' acabaria; ó, com diu lo *Diario de Barcelona*, «si todos los ciudadanos cumplieren con sus deberes todo correria como una seda.»

¡Vol dir, senyor doctor! donchs vosté estima que las calsas son lo malaventurat sufragi ab tal que 'ls ciudatans no faltin á sos debers. Aixó ja ho tinch jo descomptat; la constitució del any 12 ja deya pera Espanya que 'ls espanyols devían ser justos y benévols y la primera prova la donaren l' any 35 cremant convents y asseniant infelissos. S' ha dit y repetit que 'ls manaments de la lley de Deu bastan y sobran pera governar

los pobles; donchs miri: apuntanhi los manaments de l' Esglesia y tota la doctrina cristiana, fins lo Deo gracias de l' ajudar á missa, ha pasat tot lo que vosté plora y aném tirant, que no hi ha mal que duri cent anys. Lo que jo no trobo encare son las calsas; tal volta es perque la miseria no me las deixa veure.

R.

ALS HOMES DE BONA FE

«Qualsevols que siguin los designis de la Providencia pera 'l porvenir, ningú podrá jamay arrebatarnos la gloria d' haver defensat la Relligió en los camps de batalla.»

(Lleó XIII á Don Carlos de Borbón.)

Vosaltres, homes de bona fe, que no voleu que vos diguin carlistas per por als compromisos socials, y al estúpit "qué dirán", ó que per ridícula ignorancia diheu que us basta ésser católichs, ja que s' ha posat en dupte la pureza de doctrina dels manifestos notabilíssims qu' ha suscrit Don Carlos de Borbón; vosaltres, que innegablement sou bons católichs y sentiu, per lo tant, horror á las afirmacions ateas de la tassis lliberal que 'l *Syllabus* anatematiza; vosaltres que us creyeu seguir millor per los camins qu' anomenen impolítichs; vosaltres, homes de bona fe y recta conciencia, católichs fervorosos y práctichs, que mireu de reull y sospexosament al carlisme; llegiu, llegiu per caritat las sabias paraulas del August Presoner del Vaticá, y Vicari de Cristo sobre la terra, que he posat enfront de mon pobre present articlet.

Llegiulas; no son de Cerralbo ni de Llauder; d' en Mella ni d' en Llorens; no son fillas del apassionat polítich ni del amor d' homes entusiastas d' una idea que sellan ab sa sanch; son dictadas en las altas y serenas regions del Pontificat, ahont no arriban las miserias dels homes ni las lluytas dels polítichs; son escritas per la més elevada autoritat, per la dignitat primera; per lo qui regeix las conciencias dels creyents en nom de Deu del Calvari; llegiulas, y després veyeu si hi ha una honra com l' honra de D. Carlos, si hi ha honor com son honor.

Ningú pot arrebatarnos la gloria d' haver defensat la causa de la Relligió en los camps de batalla, diu Lleó XIII al Capdill insigne que es lo Princep únich qu' als ulls d' Europa y sota las naus del temple Tridentí, agenollat devant de Deu y á la cara del Congrés anti-masónich protestá contra la secta secreta ab espartana calma, ab dignitat de Princep, ab fe de creyent, ab valor de mártir y ab altívés d' espanyol.

Avuy son oportunas las paraulas del Papa, y per aixó, vos las repetesch ab apassionat carinyo.

Si, perque jo además d' admirar los principis hermosos de nostre credo polítich que en tres paraulas condensa totas las més puras aspiracions del home honrat, sento veneració, verdadera veneració—no retiro la paraula—per nostre Quefe august, per aquest home providencial tan perseguit, tan calumniat, tan vilipendiat y tan escarnit, no sols per sos eternals enemics, sino per molts que 's dihuen católichs, per molts dels que ahir llepaban sas planta's ab hipócrita humillació; per alguns dels que—quan no per altra cosa—per agrahiment deurían defensarlo y respectarlo fins á la mort.

Pro no; Roma no 'l desprecia. Roma no 'l persegueix, Roma l' admira, Roma li diu que *ningú podrá jamay arrebatarli la gloria d' haver defensat la Relligió* ab l' espasa á la má.

Y, per lo tant, d' aquesta gloria be 'ls en cab siquera una espurna á sos pobres y soferts voluntaris, als héroes anónims que á son costat queyan *defensant la causa de la Relligió* (son paraulas de Lleó XIII); be els en correspón, encar que sia petita, als que ab ell lluytaren, y als que si no hem lluytat, lluytarém si *la Causa de la Relligió* ho necessita y Don Carlos de Borbón ho mana.

Y.... perdoneume la digresió, y torném al assumpto. Torném al assumpto, y escolteu un poch més si us plau.

Si, homes de bona fe ¿dupteu? ¿podeu duptar de Don Carlos, després de llegir las paraulas del gran Pontífice del Roser?

Diheu; ¿podeu, en conciencia, continuar indiferents? No; no podeu, so pena de que vulgau ésser, no homes de bona, sino de mala fe; no homes lleals y franchs, sino fellons y miserables.

¿Me direu que ab aquellas paraulas no s' aproba

ni 's condemna la doctrina de Don Carlos, es á dir, del tradicionalisme espanyol?

¡Ah! Llavors, jo vos diré (cambiant lo tó de mos mots, al variar vosaltres d' intenció) jo vos diré llavors: ¿sou católichs y aneu contra l' únich que *ha defensat la causa de la Relligió en los camps de batalla*? Sou católichs y aneu contra l' únich que té aquesta gloria que ningú jamay li pot arrebatat segons diu Lleó XIII?

Y vosaltres ¿qué contestareu? ¿Abaixareu la testa sens respondrer á mas preguntas?

¡No vulgau ésser hipócritas ni farsants! ¡Alsen la cara, mireu fit á fit, serens, y contesteu!

No vulgau, tampoch, escudarvos ab excusas de *conveniencia*, que Cristo no las admet; la veritat es una, immutable y eterna, com Deu de qui procedeix; y qui no está ab ella, está contra ella, y qui está contra ella, ment; y 'l mentir ho condemna 'l Decálech y ho desprecia la gent de be.

Meditau, homes d' ordre y católichs impolítichs, mediteu be las paraulas que m' han servit de tema; mediteulas y obreu en conseqüencia.

Penseu lo negre pervindre que 'ns aguarda; penseu que l' ateisme, en totas sas més asquerosas manifestacions, amenassa la fe de Recaredo y d' en Pelay; penseu seriament en los progressos que fan las sectas masónicas y las tassis liberals; penseu que tot pot tremolar á l' empena de revolucionaria forsa; penseu que, aixís com ahir perdé 'l Clero sos bens, pot perdre demá sas asignacions; penseu que la bandera negra no s' arriará tan fàcilment; y penseu, sobre tot, que no us ha de valer lo plorar en lo dia del perill, ni buscar apoyo que no trobareu, potser, ni al temple de Deu, perque fins allí haurán penetrat, ab sacriplech escándol, las desbordadas corrents dels *civilizadors moderns*.

Es necessari fer alguna cosa, mourer's, prevenirse, aprestarse á la defensa, per si la fera acomet. Avuy es precís calma, demá potser sia necessari valor.

Nosaltres, res temém, tranquils y resignats esperém lo desbordament, segurs de que no hem de tremolar, però segurs també que en nostres mans hi trobarán, además dels rosaris, lo que pera defensarnos necessitem, puig no estém disposats á morir *com anyell destinat per son amo al matadero*.

Sapigueho aixís, católichs indiferents, per si voleu resoldrer alguna cosa, de qual resolució, tal volta depengui vostra sort venidera; nosaltres.... ja ho sabeu, estém al costat d' Aquell, á qui *ningú pot arrebatat jamay la gloria d' haver defensat la causa de la Relligió en los camps de batalla*.

ROGER DE LLURIA.

La dimissió de don Mateu

MONÓLECH CURT

Don Mateu enfadat diu lo següent:

¡Si; si; ja podeu cridar!
¡Si; si; ja podeu grunyar!
¡Ningú 'm farà dimiutir!
¡Ningú 'm farà retirar!
¿Qué 'm posa com un pedás
La prempsa d' oposició?
¡La prempsa! ¡Deu la perdó!
¡Ja pot venirme al detrás!
Encara ab massa finura
Que la tracto, y que la miro,....
¡Si no vol morir d' un tiro,
Que respecti la censura!
¡La prempsa! Quatre xicots,
Atrévits, y descarats,
Perduts, y mal educats,
Y tiessos com uns ninots,
Que 's passen las nits y 'ls dias
Escribint quatre rondallas,
Ressucitant antiguallas;
¡Tot aixó son ximplerias!
¿Aquets m' han de fer la pó?
¿Aquets m' han de desbancar?
¿Ells m' han de fer presentar
Desseguit la dimissió?
¡Aixó sí qu' es gatejar!
¡Aixó no mereix perdó....!
¿Representan l' opinió?
¿Y cá han de representar!
Aixó es una invenció vil
D' alguns que 's volen dar tono,
Jo sí, jo sí que us en dono....
¿Y que us en dono de fil!
¿Qué 'm censura l' opinió?
¡Donchs, aquí no hi ha opinions!
¿Jo no admeto més rahons;
Que pensi tothom com jo!
Si son los reaccionaris
Los que fan crits com á trons,
Los ompliré d' oracions
Indulgencias y rosaris.
Si son los adelantats
Los que cridan com ximplers,
Los regalaré cent drets

Y doscentas llibertats.
 Ja ho diu «El que rabí»,
 Y jo sequeixo son mot;
 ¡Só capás de ferho tot....
 Avans que la dimissió!
 Aquí no hi ha més que un dret,
 Y un deber tant sols hi ha,
 Lo deber; lo de pagá,
 Lo dret; lo de fe'ns l' arquet.
 Una gloria nacional,
 Enveja del mon llatí,
 Voleu que vingui á mori
 com qualsevol animal?
 Jo, que sols vaig fer la guerra
 Perque el poble la volia.....
 Y si 'm descuido, perdía
 Tot quant tenim á la terra!
 Y tan gran sofocació,
 Tal disgust y tal pesar.....
 Ara me'l volen pagar
 Fentme fer la dimissió?
 ¿No veus, poble il·lusonat,
 Que si 't faig la gara-gara,
 Es per que jo tinch la cara
 Forrada ab ferro-colat?
 No fassis més, donchs, lo bú.
 Ni romansejis així.....
 ¿Si tú 'm deshonras á mi,
 Jo també 't deshonro á tú!
 Jo ho faig ab termes discrets
 Y tu ho fas ab deu mil maulas,
 Tu'm deshonras ab paraulas,
 Pero jo't deshonro ab fets.
 Sens Cuba, sens Puerto-Rico,
 Sens veryonya y sens diners....!
 Digas ara: ¿qui 'l fa més,
 L' asquerós paper de mico?

Creyeume, dexeume estar,
 Creyeume, dexeume fé,
 Creyeume, no digueu ré,
 Creyeume, val més callar!
 No busqueu més desenganys,
 No visqueu co'n á pollins. ..
 ¡Lo menos hi ha sagastins
 Per una vintena d'anys!

R.

CONSECUENCIA LOGICA

No m' admira la desmoralisació social de idees y sentiments que, com corumpuda llaga, tira á perdre y porta la ruina física y moral á la societat present. Si 's mira aquesta ab los ulls de la consideració, no se la veu casi de altre manera que com á una reunió de individuos, que ab medis licits ó no, pretenen y s' afanyan en satisfacer sos apetits depravats y materials. Sols la materia es sa aspiració y son desitj més noble; no espiran á més sino á lo que pot fer la satisfacció de sas innobles passions. Si tot efecte té sa causa, ¿hont y quina será aquesta que produheix tal disolució? «Infelissos vosaltres, diu Jesucrist; que ab vostras paraulas y obras escandaliseu al poble fent perdre sa fé; mes vos valdria que, lligats á una pedra de molí, fosseu llantsats en lo profons de las ayguas.»

¿Cuánta responsabilitat tindrán devant del Jutje Soberá aquells que ab sas promesas y doctrinas han lograt arrancar la fé de un poble y per lo tant han conseguit desordená la societat, fentla axis serví com á instrument de sas depravadas accions! Com pedra angular del edifici de las creencias morals y religiosas, es la fé també la porta per la entrada de la esperanza, la caritat y demás virtuts.

Si aquella falta, fuigen també la esperanza y caritat; perque ¿cóm se pot esperá, sense conei-xe y cóm se pot aymá sens esperanza de lográ obtenir lo que 's coneix?

Aixís es que una vegada apagada la llum de la fé queda lo enteniment del home en negres tenebres, no veu mes enllá de lo que sa rahó cansa y trencat lo iré per la pérdua de las virtuts de la templansa y continencia, 's llenza la rahó per camins extraviats, puig ja que prescindeix del fi sobrenatural no pot aquet esser sa guía y camí. Comvensut que sols las miserias d'aquesta vida son lo únich compliment de las aspiracions de son cor, y olvidant que hi ha qui premiará y castigará sos actes, no dona tregua á aquestos perque empleant tots los medis bons ó mals logri satisfé completament los desitj de son enteniment y cor, y disfrutá d' aqueix modo lo poch que li resta de vida.

Y si algú pretent deturar son pas ans de lográ son objecte, s' encara ab aquest y li diu: ¿No 'm predicares la l'gualtat y per lo tant no soch jo com tú? Si m' ensenyares que tots som lliures, ¿per qué are pretens posarme lleys? Si la Fraternitat és nostra bandera ¿per quina causa 'm nega are ton apoyo pera conseguir mon fi?.... Aixís respón 'l poble al que pretent una vegada llenzada la llevó, impedí lo desarrotllo de la planta y dels fruits.

Posa en práctica las doctrinas que li ensenyaren; treu las consecuencias embolicadas en los principis que li inculcaren; y si nóstre fi, diu ell,

no es altre que el de los demás animals ¿per qué no hem de disfrutar are dels bens que gosan los nostres iguals, ja que tenim forsa y llibertat per arrancarlos de sas mans? Y de aquest modo 's llansan com famolenchs llops, envers los que la fortuna 'ls somriu, destruint ab lo punyal y teya las murallas que se oposan á sa marxa.

Oh infelissos, apóstotas del cristianisme, escandol del poble é ignominia de las nacions; heu pretingut derrocá lo edifici fonamental de la autoritat de la Iglesia, destruint un per un los membres que 'l forman; mes no mireu que aquesta mutilació pot ser causa de vostra ruina, que aquestos mateixos que ab vostras doctrinas heu portat á la desesperació, poden un día tornarvos lo mal que 'ls heu acasionat.

No obra 'l poble segons vostra estucia, sino que aprenent materialment las ensenyansas rebudas, las creu tal com son, y aixís no es estrany, com á mí no m' admira, la desmoralisació que tants danys causa á la societat, puig es consecuencia lógica de vostras doctrinas.

D. M. y A.

Solsona, novembre 1898.

COSAS DE VICH

Adeusiau (1)

No espereu, avuy, que vaigi á treure los drapets al sol d' algún dels molts yanquis que trepitjan aquesta terra, res d' aixó. He llegit la carta del company *Filitas* y convensut de que es impossible en temps de justicia lliberal cantar las veritats (qu' era lo meu objecte) y en vista de que la censura no 'm deixa parlar com voldria, me retiro del *redondel* y me la *cuerto* (la coleta); no per por á tots los *xatos* de la terra, sino perque 'l mon (y á Vich) está plé de *gallinas* incapassos de cordare las *espardeñas* ab budells de lliberal.

Molt sento deixar la tasca comensada, pero á fi de no deixarlos, com diu en *Filitas*, á la lluna de Valencia, deixaré als vigatans á la Terra y jo m' en aniré á la Lluna á fer companyia á n' en Titella.

¡Aquell fulano tan poch amich de Sant Nasari se creya que 'm pescaria! Primer l' han *cassat* á n' ell (segons tinch entés) per ficarse á casa dels altres juntament ab dos companys seus, apesar de cridar que: «tres ensorran á un» y que «pe 'ls republicans no hi há res vedat» (puig se tractava de vedats.)

Avans de despedirme volia dir quatre cosas sobre certs abusos y despilfarros comesos en un lloch ahont me ficarian si enrahonés massa; y valdrá més que callém per alló de que: val més ser auell de bosch que de presó, vull dir, de gabia.

Rebin las més expressivas gracias tots los que s' han interessat per la salut del *Espardenyer*, y 'ls oferesch ma casa á la Lluna ahont permaneceré hasta que sia arribada l' hora d' usar de la rahó de la forsa, ja que la forsa de la rahó no serveix avuy.

Pera llavors, tinch ja un *gos xato* á la butxaca, dels de *ripitió*.

L' ESPARDENYER DE VICH.

(1) En vista de la inesperada retirada de L' *Espardenyer*, lo senyor *Mestre* ha disposat, pera satisfacer als lectors de *Vich*, enviar á la ciutat de las llangonissas lo redactor artístich *perá pendre* unas quantas *fesomias*, dich, fotografias de lo més bó y més interessant de la levítica ciutat. (N. de la R.)

Segons noticias, la comició de catalans que aná á Madrid á entregar á la Regent lo missatge, ha tornat ab la quá entre camas, y convensuda de que han fet una passejada tan inútil com digne de millors resultats.

Nosaltres ho sentim per una part, puig som catalans y 'ns dol que á Madrid eus tractin á baquetas, pero, per altra part, ens alegrém de que totas las personas que tenen pesquis y sentit comú se conven-sin de que sols nostre programa pot satisfacer sas justas y legítimas aspiracions.

¿No n' hi té poca de feyna el Dr. Ferrán á la Redacció de *La Publicidad*.

Tanta es la rabia que hi ha en aquella casa. No hi ha día en que aquell diari no llensi tres ó quatre brams contra 'l carlisme, y no tiri tres ó quatre cossas als carlistas.

L' empréstit de Don Carlos se li há quedat enca-llat á la gargamella, que no la deixa respirar.

Tranquilisis, senyora *Publicidad*, que 'ls carlistas no han de fusellarla al mitj de la Rambla.

Ens bastará posarli una sola vegada la punta de la sabata al cap-de-vall de la esquena y fermarla curtet.

Y un bon morrió.

Aixó sí.

En Silvela, en son apetit desordenat pe 'l poder, no veu mes que carlistas á tot arreu qui son los únichs que poden tirar per terra totas las sevas ilu-sions.

Y veu conspiracions, conjuras, armas, cargas de caballería, canons y boinas en tots cantons.

Y tot aquest cúmulo de somnis y fantasias te un fondo de veritat aterrador....

Nosaltres no conspirém, ni tramém res, ni comprém canons, ni 'ns conjurém, ni *Cristo que lo fundó*, pero la veritat es *que venim* á marxas dobles.

Ningú sab que 'ls carlistas *se moguin*, pero s' *ens sent venir*.

Será un fenómeno extrany, ó lo que vulguin, pero, ab tot, es aixís.

Y gracias encara que volguém venir á arreglar lo que 'ls altres han fet á trossos.

La Nació Catalana ha quedat ab la boca tapada y no gosa á dir que l' ánima siga seva.

Pero, respiren sos lectors, que ara está estudiant «La Biblioteca Popular Carlista» pera veure si 'ns pot presentar una *Ofrena* per l' istil de las que nosaltres li hem presentat que l' han deixada tonta.

Y ab cada *nyanyo* al cap com una llúpia.

¡Lo que pot una derrota vergonyosa!

Sols aquesta ha sigut capassa de fer agafar un lli-bre carlista als catalanistas de *La Nació*.

En Larroca no vol donar permís á la Comició dels Gremis pera celebrar una reunió d' agremiats.

Y els uns volen desistir, y els altres no.

¿Y encara hi há síndichs que gosan aixecar la cara després de lo succehit en la qüestió del gas?

Els que no han sapigut defensarse com á homes, que 's posin faldillas ó que amaguin lo cap sota terra.

Verdaderament fan riure tots los periódichs.

Publican cada telegrama plé de punts suspensius, que la censura (jo no sé si sempre es la censura) tros-seja qu' es un gust.

Per no ser menos que tots, aném á publicarne un:

«Madrid, 18, 7:48 tarde.—Carlins es..... punt de carmetlo. En el quartel de Sant..... nunciament ab artillería..... Carlos.

.....tas las provincias están..... triunfo segur y á Sag..... tiros..... cap.....

La esquadra..... nostra..... y Cádiz, y Cartage-na..... gracias á Deu.....

Espanya..... regenerat..... entussias..... y vivas á Don.....

Ja es hora.....—R S.ª

CARTAS DE FORA

Llorens del Panadés, 9 novembre 1898.

Senyor *Mestre*: En aquest poble tenim un jovent molt divertit, y avuy vull posar en solfa als més aixerits.

Al cap de la llista deuen figurarhi en *Lluís de las Carbassas*, en *Pere dels Nassos*, en *Pau de la Pepa*, en *Joseph de las Cebas* y uns quants més que 'm deixo per un altre dia. Aquestos fulanos, senyor *Mestre*, van á Missa y á Rosari sols pera després pogué garlar ab las mossas.

¿Qu' es bonich veure á un jove acompanyar á una noya carré amunt, carré avall! Ni á la Rambla de Barcelona passa lo que aquí. ¿Qui té la culpa d' aixó, sino las mares que permeten a las sevas fillas anar per-quí y per-llá com bous sense esquellas?

Aquí veureu á don Lluís (¿eh, que 'ls tracto bé?) ab una; allá á don Pere ab un altre; més ensá á don Pau com festeja á fulana; més enllá com don Joseph espera ó despe-deix á zutana; es dir, que per tots cantons veureu *parecas*, fins al punt que del carrer Major ja 'n diuen lo *Carrer pels animurados*.

¡Ay mares trompas y totxas, quin compte tindreu que dar á Deu, de la vostra patxorra!
Estiga bé.

LO VIGILANT DE LLORENS.

**

Tordera, 10 novembre 1898.

Estimat senyor Mestre: Fà alguns dias que va apareixer en lo setmanari *La Costa de Llevant*, un article referent á Tordera firmat per un tal senyor Navinés. Dit senyor las emprén contra 'ls propietaris, dihent que no pagan lo consúm que, segons ell, creu deurian pagar. Per sostenir la seva tesis no aduheix cap argument en favor de la mateixa.

Nosaltres creyém, no sols que 'ls propietaris pagan lo consúm que dehuén, puig pagan lo consúm qu' en lo reparto se 'ls senyala, sino que creyém també que 'ls propietaris no deurian pagarme gens. Los que tindrian de pagarlo haurian de ser los venedors de géneros ó articles que gastan los contribuyents ó vehins, ja que ells son 'ls que fan lo negoci.

Ens objectarà l' articulista que si sols los comerciants paguessin aquest dret, en cambi vendrian los géneros més cars.

Aquesta no es rahó, puig molt bé sab lo senyor Navinés que á Calella y altres pobles ahont hi han drets de portas, se pagan los géneros al mateix preu que á Tordera.

Mes creyém que 'l fi del articulista no es discutir si 'ls propietaris pagan poch ó molt consúm, lo seu objecte es ferne, de la idea que exposa, arma ab que venjar certs sentiments de odi que á dignissimas personas professa. Odi que naix sols deis sans principis de amor á las ideas de ordre y moralitat que practican eixos mantenedors del esperit católich que, á Deu gracias, encara abunda en nostra vila.

Si lo senyor Navinés no tingués lo carácter que té, ens estendriam ab consideracions sobre aquestas ideas, cosa que no farém si la soberbia del escritor no ens hi obliga.

Queda de vosté afm. servidor q. b. s. m.

UN CARLI.

**

Tarrassa, 10 novembre 1898.

SEGÓN QUADRET AL VIU.

Filla del sigle, ciutat moderna,
tu tens escolas sens Deu ni fré,
sabis artistas (dels de taberna)
richs de cassino, ruchs de café.

Com que t' enllustras ab mil periódichs
que son l' escuma del més dolent,
tots ells t' ensenyan camins diabólichs
que 'l cor corrompen del bon jovent.

Progrés desitjas; de ferm trevallas
l' estám, la llana, seda y cotó,
pro ab ta superbia veig que t' encallas
perque rebutjas la Relligió.

Y aixó n' es causa que l' ignorancia
víctimas fassi dintre 'ls tallers,
y quatre tipos plens d' arrogancia
embaucats tenen á molts obrers.

Puig que no 't faltan espiritistas,
republi-gossos de tots colors,
lliga secreta de socialistas
y, per més peste.... conservadors.

Lliberals mansos que ab son exemple
consell no 't donan ni clara llum,
ans al contrari, fins prop del temple
trobas, á voltes, boyres de fum.

Si; dins l' iglesia buscan fer presa,
que á fora d' ella ja tot es seu,
y ab bruscas formas guardan encesa
una atxa als diables y un ciri á Deu.

Ells, segons contan, ab má pesada
los torsats *Ferros* no han adressat,
y si avans duyan roba tacada,
ara ja hi tenen molt gros forat.

Mes, si 'ls católichs som *minoría*
cantém las penas ab tó festiu,
qu' es necessaria santa alegría
per dibuxarne «quadrets al viu».

CALMA XICÓ.

**

Badalona, 15 novembre 1898.

Senyor Mestre: Demá diumenge, dia 20, s' estrenarà en el Círcol Católich l' aplaudit drama d' en Joan Manubens *Los moneders falsos*.

Dita obra será posada en escena ab tota propietat, de modo que s' está pintant una magnífica decoració de *Cova* per lo distingit soci senyor don Eduard Fló.

Lo desempeñyo, jutjant pels ensaigs, será de primera, puig lo paper de Joseph está confiat al senyor Masriera, lo de Pep al senyor Forn, quins s' identifican ab los personatjes d' un modo acabat. També lo senyor Galcerán y 'ls demés se lluheixen de debó.

Es casi segur que hi tindré al autor, nostre estimat amic en Manubens.

També, per fi de festa, s' estrenarà la pessa en un acte y en prosa, original de don E. Masriera, que té per títol *La Esmeralda*, quals papers están confiats als senyors Masriera, Galcerán, Illiciá, Rosés, Frasquet, Oriol y Masriera.

També está anunciada pera 'l mateix dia, una vetllada literaria en la que hi pendrán part los senyors Solá, Escofet, Masriera (Joseph) y altres quins noms no recordo.

De vosté atent y afm. S. S.

ODEBAC.

ULTIMA HORA

Segons diuhén los diaris,
(y crech no será fingit)
avants d' arribá á Nadal
hi haurá gran gresca á Madrit.
Ojalá no s' equivoquin
en lo qu' han assegurat.
¿Qué? Que 'l gall.... portará boina
y.... aquí el cuento es acabat.

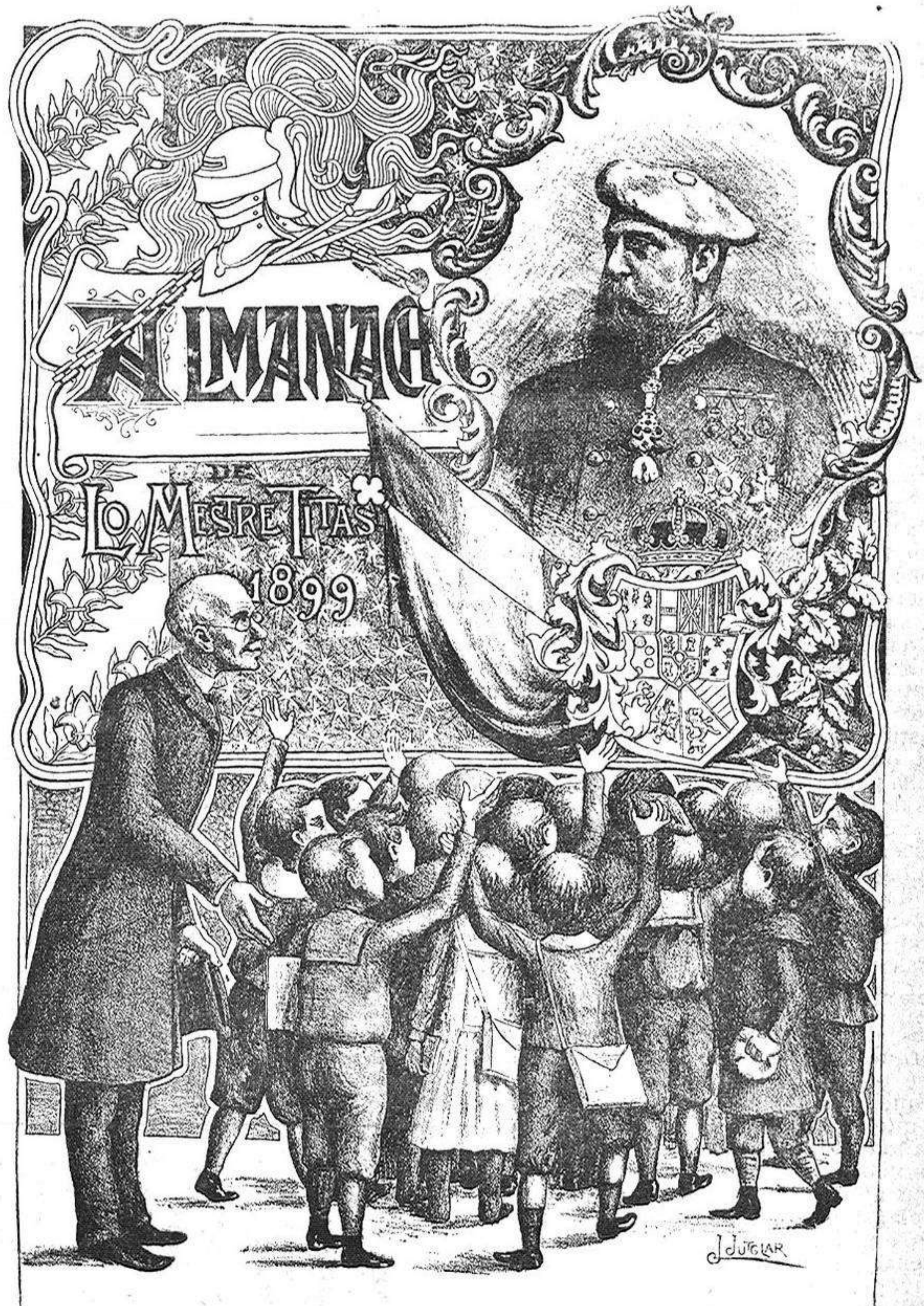
UN SORGE.

CORRESPONDENCIA

D. J. D. Vulpellach; rebut l' import y per correu vaig enviarli la *Oleografía*.—D. A. Trenchs, Tarrassa; se farà lo que diu; cóbrili 13 números que jò 'ls hi carrego á vosté en compte.—*Kilipiki Karraski*; me sembla qu' es donarli

massa importancia, puig son ells incorregibles.—D. J. Roma, Torelló; queda suscrit lo Rnt. D. Ll. V.—*Noy del ou*; ne traurém lo millor partit y gracias.—*Tilín*; si 's digna passar per casa, li dirém lo que pensém fer respecte l' article de vosté.—D. J. Añé; rebut l' import y li envío el número.—R. A. Vilaseca; es en castellá, no serveix.—*Un aprenent de capellá*; hem de saber qui es vosté pera publicar semblant carta.—D. Ll. de P. La Bisbal; pagat fins 30 juny próxim.—*Pep Poch*; anirá quan li toqui, está bé.—*Rata-pinyada*; está bé y será insertat.—J. B.; va bé pero no té cabuda en l' Almanach, que ja está llest.—*Trenca-Cetrills*; anirá aviat.—A. N. S.; lo que 'ns demana per l' Almanach no pot ser, perque si treyé la primera tothom se 'ls quedaria, demanin menos.—J. B. R.; los Almanachs no retornats ans del dia 15 de desembre, quedan á compte de vosté, aixis es per tothom.—*Roch*; van bé, van bé.—A. P. S. Seu d' Urgell; la carta será insertada la próxima senmana.

Establiment Tipogràfic, Casanova, 13; Barcelona.

S' ha posat á la venda ja nostre *Almanach*, que ha tingut una aceptació que supera á las esperansas que 'n teniam.

Forma un volúmen de 80 páginas, ab unas cobertas de color qual fotografabat diu ja elocuentment la ofrena que fem á la Causa Carlista; ab cuarenta treballs deguts á nostres constants col·laboradors á qui, desde aquestas columnas, doném las gracias més complertas; ab més de cent grabats de totas menas que l' il·lustran y que fan passar un bon rato á nostres favoreixedors que ab sos 2 ralets contribueixen al sosteniment de nostre periódich, tant del agrado, com saben ja nostres lectors, de nostre Rey.

En obsequi als compradors de nostre *Almanach*, s' ha comprat un décim de la Lotería de Nadal, que si surt premiat ab la primera, els tocará 100 pessetas rodones, etc., etc.

Tothom que vulga adquirirlo, se troba en tots los kioscos de la Rambla y demés llocs de venda, y en nostra Administració.

Los senyors de fóra que també 'l vulgan, poden dirigirse á nostres corresponsals, ó á nostra Administració, desde ahont se 'ls remetrá afe-ginths deu céntims en sellos.

No tindrán dret á la participació á la Lotería, los que no l' haigin adquirit avants del dia 15 de desembre 1898.